

Rätt att betjänas med allmänna vattentjänster

Ett område bestående av 480 fritidsfastigheter försörjs idag med enskilda VA-lösningar och gemensamma dricksvattenanläggningar. Området ligger utanför verksamhetsområdet för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning, men är detaljplanlagt sedan 1960-talet och 2010 fanns det ca 270 permanentboende personer i området. 2009 fick en begäran om att förelägga kommunen att lösa VA-frågan i området, länsstyrelsen avlog begäran. Därefter har flera yrkat att VA-nämnden ska förelägga kommunen att utvidga verksamhetsområdet så att det omfattar deras fastigheter. Kommunen har bestridit sökandenas yrkanden.

Enligt 6 § lagen om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) skall en kommun, om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig bebyggelse eller blivande bebyggelse, bestämma verksamhetsområde för vattentjänsterna.

En av förutsättningarna för kommunens utbyggnadsskyldighet är att försörjningen ska ordnas ”i ett större sammanhang”. Med detta avses att utbyggnadsskyldigheten i regel inte tar sikte på ett fåtal fastigheter, utan skyldigheten anses normalt innefatta mer omfattande åtgärder, när det inte är fråga om en befintlig anläggning. Enligt förarbetena till 1955 års VA-lag kan ett antal av 20-30 fastigheter utgöra ett antagbart minimum, som dock bör kunna minskas, om bebyggelsen ligger så samlad, att sanitära synpunkter i högre grad gör sig gällande. Detta anses fortfarande ge viss vägledning, framförallt när fråga är om skyddet för människors hälsa. En behovsprövning måste alltid göras i det enskilda fallet.

VA-nämnden anser att det aktuella området har ett sådant behov av vattentjänster som gör att frågan om utbyggnadsskyldighet kan aktualiseras. Utredningen i målet visar att vattenförsörjningen är hotad med hänsyn till tillgången på vatten av god dricksvattenkvalitet och att försörjningen med vatten och avlopp med hänsyn till skyddet för människors hälsa behöver ordnas i området som är ett gruppvis relativt tätbebyggt fritidshusområde med ett stort inslag även av permanentboende.

En allmän avloppsanläggning kan förväntas väsentligt motverka de miljövådliga olägenheter som i vart fall kan förutses med hänsyn till bebyggelsens omfattning och utnyttjande.

Utredningen visar att infiltration av avloppsvatten inte är en lämplig lösning på avloppsfrågan. Vidare anses grundvattensituationen vara sådan att förutsättningarna för att med sådant vatten kunna lösa dricksvattenfrågan är osäker. I vart fall krävs någon samordnad lösning. VA-nämnden anser att finns ett behov av att långsiktigt och gemensamt lösa VA-frågorna i området.

Utgångspunkten i VA-lagstiftningen är att det i första hand är en uppgift för det allmänna att ordna vattenförsörjning och avlopp i ett större sammanhang. När det med hänsyn till lagens skyddsintressen i 6 § behöver ordnas med vatten/ eller avloppsförsörjning i ett större sammanhang för befintlig eller blivande bebyggelse ska kommunen se till att behovet tillgodoses genom en allmän anläggning. Detta innebär en skärpning jämfört med tidigare gällande 1970 års VA-lag då kommunen kunde fullgöra sin skyldighet genom att se till att behovet tillgodoses genom t.ex. en gemensamhetsanläggning. Vattentjänstlagen innehåller således inte några möjligheter för kommunen att besluta om VA-samverkan mellan fastighetsägare som ett alternativ till en kommunal VA-anläggning.

VA-nämnden fastställer en skyldighet för kommunen att erbjuda fastigheterna i området de allmänna vatten- och avloppstjänster som behövs genom en allmän VA-anläggning och således ta in fastigheterna i verksamhetsområde för vattenförsörjning och spillvattenavlopp.

VA-nämndens ärendenummer: BVa 21 Va 267-270/10

Gilbert Nordenswan